

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кредитно-економічний факультет

Кафедра банківської справи

Допустити до захисту

Завідувач кафедри _____

(підпис)

д.е.н., професор Кузнєцова Л.В.

“ ___ ” _____ року

Дипломна робота

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра

з теми

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ:

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Виконав: студентка 6 курсу, групи 2
спеціальності 8.03050802

«Банківська справа»

Мазуренко Катерина Едуардівна

Керівник канд. екон. наук, доцент

Тарасевич Наталія Вадимівна

Рецензент начальник Одеського відділення
ПАТ «БАНК ФОРВАРД»

Галкіна Наталія Станіславівна

ОДЕСА - 2017 року

АНОТАЦІЯ

Предметом дослідження є методичне та організаційне забезпечення кредитування фізичних осіб в банку.

Об'єктом дослідження є процес управління кредитною діяльністю банку.

Метою дипломної роботи є дослідження процесу кредитування фізичних осіб в сучасних умовах та розробка напрямків його удосконалення.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- визначити сутність та принципи кредитування фізичних осіб;
- охарактеризувати етапи кредитного процесу;
- розглянути види позичок, які надаються роздрібним клієнтам та основні форми забезпечення позичок;
- провести аналіз структури, динаміки кредитного портфеля ПАТ «Банк Форвард», оцінити його якість; дослідити методики оцінки кредитоспроможності;
- розкрити проблеми, з якими стикається банк в процесі кредитування фізичних осіб; розробити рекомендації щодо удосконалення процесу кредитування роздрібних клієнтів.

За результатами дослідження сформульовані висновки та пропозиції щодо удосконалення системи кредитування позичальників-фізичних осіб.

Одержані результати можуть бути використані для удосконалення організації процесу кредитування роздрібних клієнтів банку.

Рік виконання дипломної роботи - 2017.

Рік захисту роботи - 2018.

Ключові слова: кредит, фізична особа, кредитоспроможність, кредитування роздрібною клієнта, кредитний портфель, депозити фізичних осіб, скорингова система оцінки кредитоспроможності.

Дипломна робота містить 102 сторінки, 21 таблицю, 11 рисунків, список літератури з 62 найменувань, Здобатка.

SUMMARY

The subject of the study is methodological and organizational support for lending to individuals in a bank.

The object of the research is the process of managing the bank's lending activity.

The purpose of the thesis is to study the process of lending to individuals in modern conditions and the development of directions for its improvement.

Achievement of the set goal has necessitated the following tasks:

- to define the essence and principles of lending to individuals;
- characterize the stages of the credit process;
- consider the types of loans provided to retail clients and the main forms of securing loans;
- to analyze the structure, dynamics of the loan portfolio of PJSC "Bank Forward", to assess its quality; to investigate methods of credit assessment;
- to reveal the problems faced by the bank in the process of lending to individuals;
- develop recommendations for improving the retail lending process.

According to the results of the study, the conclusions and suggestions for improving the system of crediting of borrowers-individuals are formulated.

The results can be used to improve the organization of the process of lending to retail clients of the bank.

Year of completion of the thesis - 2017.

Year of protection of work - 2018.

Key words: loan, individual, credit, retail client lending, loan portfolio, individual deposits, scoring system of credit rating.

Thesis contains 102 pages, 21 tables, 11 figures, a list of literature of 62 titles, 3 address.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРЕДИТУВАННЯ БАНКАМИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	5
1.1 Сутність, принципи та роль кредитування фізичних осіб.....	5
1.2 Види позичок, що надаються клієнтам – фізичним особам	13
1.3 Етапи проведення кредитного процесу та форми забезпечення повернення позик.....	21
Висновки до першого розділу.....	30
РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КРЕДИТУВАННЯ БАНКОМ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	31
2.1 Аналіз структури та динаміки кредитного портфелю ПАТ «Банк Форвард».....	31
2.2 Оцінка якості кредитного портфелю ПАТ «Банк Форвард».....	43
2.3 Управління кредитним ризиком в ПАТ «Банк Форвард».....	51
Висновки до другого розділу.....	58
РОЗДІЛ III. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	61
3.1 Напрямки вдосконалення методики оцінки кредитоспроможності позичальників – фізичних осіб.....	61
3.2 Проблеми банківського кредитування фізичних осіб та напрямки його подальшого розвитку.....	76
Висновки до третього розділу.....	90
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	96
ДОДАТКИ.....	102

ВСТУП

Актуальність теми. Сегмент кредитування фізичних осіб у сучасних умовах є одним з найбільш динамічних на ринку банківських послуг у зв'язку з тим, що банки потребують прибуткових продуктів. Також кредитування населення є одним з каталізаторів сектора роздрібної торгівлі та ринку нерухомості.

Практично всі вітчизняні банки мають власні програми кредитування фізичних осіб. Крім того, на ринку банківських послуг функціонують банки, основною спеціалізацією яких є обслуговування роздрібних клієнтів, для яких споживче кредитування є одним з основних, провідних напрямків діяльності.

Питання розвитку системи кредитування фізичних осіб зачіпають як проблеми загального стану грошово-кредитного механізму країни і банківської системи в цілому, так і механізму кредитування в окремому банку, зокрема. У той же час, роздрібне кредитування пов'язане, як правило, з підвищеними кредитними ризиками, що обумовлює актуальність проблем вдосконалення цього виду кредитування в банках. Все це і визначає актуальність даної теми.

Метою дипломної роботи є дослідження процесу кредитування фізичних осіб в сучасних умовах та розробка напрямків його удосконалення.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних **завдань:**

- визначити сутність та принципи кредитування фізичних осіб;
- охарактеризувати етапи кредитного процесу;
- розглянути види позичок, які надаються роздрібним клієнтам та форми забезпечення банківських позичок;
- розкрити проблеми, з якими стикається банк в процесі кредитування фізичних осіб;
- розробити рекомендації щодо удосконалення процесу кредитування клієнтів – фізичних осіб.

Об'єктом дослідження є процес управління кредитною діяльністю банку.

Предметом дослідження є методичне та організаційне забезпечення кредитування фізичних осіб. Дипломна робота виконувалась на матеріалах ПАТ «Банк Форвард».

Наукова новизна: набули подальшого розвитку теоретичні основи організації системи кредитування фізичних осіб; розроблення методологічного забезпечення формування системи оцінки кредитоспроможності позичальника-фізичної особи; обґрунтовано комплекс рекомендацій з метою підтримки ефективного розвитку даного напрямку кредитної діяльності банку.

У процесі дослідження застосовувалися такі загальні та конкретні наукові **методи дослідження:** структурно-логічний аналіз (при побудові структури роботи); аналіз, синтез, системна оцінка (при з'ясуванні понять); індукція; метод групувань; метод економічного аналізу (при оцінці динаміки та структури основних показників діяльності банку); метод графічного аналізу (для кращого сприйняття основних показників діяльності банку); конкретизація, порівняння тощо.

Інформаційну базу дослідження становлять нормативні та законодавчі акти, які регулюють діяльність банків, офіційні матеріали, підручники, навчальні посібники, статті з періодичних видань, статистичні дані НБУ, фінансова звітність та внутрішні нормативні документи ПАТ «Банк Форвард».

Апробація результатів дослідження. Публікація статті у випуску № 13 Грудень 2017 р. Мукачівського державного університету, факультет економіки управління та інженерії: Мазуренко К.Е., 62 гр. КЕФ, Науковий керівник: Тарасевич Н.В., к.е.н., доцент - Проблеми та перспективи кредитування банком фізичних осіб.

Публікації. Публікація статті у збірнику наукових праць студентів кредитно-економічного факультету присвячений до 25-ї річниці незалежності України: Мазуренко К.Е., 52 гр. КЕФ Науковий керівник: Тарасевич Н.В., к.е.н., доцент - Проблеми розвитку банківського кредитування фізичних осіб в Україні.

законопроекту, який би регулював діяльність колекторських агентств з рядом обмежень щодо дій колекторів, пов'язаних зі стягненням боргів.

Реалізація цих завдань надасть можливість втілити євро інтеграційні наміри України, створити ефективну систему запобігання надмірним кредитним ризикам вітчизняної банківської системи у відповідності до міжнародних стандартів банківської діяльності та – як основний результат – забезпечити стабільність економіки України.

Висновки до третього розділу

Визначено основні проблеми, з якими стикається ПАТ «Банк Форвард» в процесі кредитування, а саме: обмежена кількість кредитних продуктів, які пропонуються населенню; низька інформованість населення про можливості та умови надання кредитів; високий ризик неповернення кредиту окремими категоріями населення; інформаційна закритість системи нарахування платежів

за користування кредитом. Існують недоліки в системі кредитування фізичних осіб в банку: критерії до пакету документів, необхідних для оформлення кредитної заявки; недостатньо чітке відображення умов кредитування фізичних осіб в договорах кредитування; недостатній рівень забезпечення кредитів фізичних осіб; наявність простроченої заборгованості.

Методи роботи з проблемною заборгованістю можна поділити на внутрішні і зовнішні. До внутрішніх можна віднести: кредитні канікули, зміна схеми погашення кредиту з класичної на ануїтетну, пролонгація кредиту, конверсія, зниження відсоткової ставки. До зовнішніх відносяться: передача проблемних активів в управління колектору, сек'юрітизація активів, передача проблемних активів пов'язаній компанії та інші.

Запропоновано шляхи вдосконалення процесу кредитування фізичних осіб: створення єдиного кредитного бюро з іншими банками, використання інформації Кредитного бюро, аналіз інформації по непогашених кредитах; співпраця з колекторськими агентствами задля стягнення простроченої заборгованості; скасування штрафів для позичальників з позитивною кредитною історією; чітке відображення умов, на яких здійснюється видача кредитів, в договорах кредитування; співпраця з кредитними брокерами для отримання додаткових доходів; впровадження нових цільових кредитних продуктів в сегменті споживчих кредитів і одночасна розробка нових депозитних продуктів, здатних забезпечити необхідний приріст ресурсної бази для розміщення в новий кредитний продукт; більш розширена сегментація клієнтів.

ВИСНОВКИ

Кредитування фізичних осіб є одним з основних напрямків банківської діяльності в сучасній умовах. Банки зацікавлені у збільшенні частки кредитів фізичним особам в кредитному портфелі банку, так як кредитування населення є перспективним напрямком діяльності, як з точки зору доходів, так і з позиції кредитних ризиків. За результатами дослідження були зроблені наступні висновки.

Існує дискусія щодо визначення поняття «кредит», різні вчені по-своєму трактують цей термін. На наш погляд, найбільш правильним є таке: кредит – це економічні відносини між кредитором та позичальником з приводу руху позичкової вартості. Сутність кредиту відображають його принципи повернення, строковості, цільового характеру, забезпеченості, платності та диференційованого підходу.

Кредити можна класифікувати за такими ознаками: за строками користування, за сферами спрямування, за кількістю кредиторів, за методами надання, за способом повернення, за характером сплати відсотків.

Процес банківського кредитування можна поділити на попередній, поточний та підсумковий етапи. Попередній етап процесу кредитування включає розгляд заявки клієнта на кредит, вивчення кредитоспроможності позичальника й оцінювання ризику за позичкою; підготовка до складання кредитної угоди, тобто чітке визначення порядку її надання і повернення, розрахунок вартості кредиту, переговори про укладення кредитної угоди, складання висновку щодо кредиту, який подається на розгляд кредитного комітету. На поточному етапі кредитного процесу банк надає кредит і здійснює контроль за виконанням умов кредитного договору. Підсумковий етап передбачає повернення кредиту разом з відсотками.

В Україні згідно з чинним законодавством банки можуть використовувати такі форми забезпечення позичок: застава, гарантія (порука), переуступка (цесія), іпотека, страхова угода.

При написанні дипломної роботи було проаналізовано склад та структуру кредитного портфеля ПАТ «Банк Форвард», а також було оцінено його якість.

ПАТ «Банк Форвард» основну увагу приділяє сегментам споживчого кредитування, картковим продуктам і привабливим депозитним пропозиціям для населення України. При цьому акцент роботи банку зроблено на інноваційності продуктів і послуг європейського рівня та впровадженні нового підходу в якості обслуговування.

Банк має не диверсифіковану структуру активів, не вкладаючи кошти в цінні папери, не розміщує кошти у інші банки, тому в значній мірі схильний до ризику. Але сфера кредитування є пріоритетною для ПАТ «Банк Форвард», так як частка кредитного портфеля в балансі перевищує 63%, хоча значне зменшення частки кредитного портфеля впродовж досліджуваного періоду є негативним явищем, так як банк може недотримувати процентні доходи. Особливо з приводу на те, що кредитне обслуговування клієнтів роздрібногo сектору є основним напрямком діяльності банку.

Можна відмітити, що у ПАТ «Банк Форвард» відсутня клієнтська диверсифікація кредитного портфеля. У структурі кредитного портфелю банку найбільшу питому вагу мають споживчі кредити населення, які займають 99,5% кредитного портфелю банку. Їх питома вага має постійну тенденцію до зростання, за виключенням 2014 року. При цьому якщо впродовж 2014 року спостерігалось різке скорочення обсягів споживчого кредитування банку, то у 2015, 2016 та 2017 роках обсяги цих кредитів стабілізувались і залишаються приблизно однаковими за абсолютними значеннями.

Банк віддає перевагу короткостроковому кредитуванню клієнтів (89,5 % від загального об'єму наданих кредитів на 01.07.2017 р.). Частка довгострокових кредитів складає лише 10,5% загального кредитного портфелю.

Темп скорочення кредитного портфелю – бруто банку (-57,1%) перевищує темп зменшення резервів під знецінення кредитного портфеля (-15,8%), що свідчить про погіршення якості кредитного портфеля в цілому за період. Але наявні дані показують, що впродовж 2014,2015 років якість кредитного портфелю банку погіршувалася з огляду на значне зростання частки негативно класифікованих активів до 30,1% загального кредитного портфелю на 1.01.2016 року. З початку 2016 року тенденція змінилася у позитивний бік. Тому можна зробити висновок, що банк проводив виважену кредитну політику, проводячи кредитні операції, які класифікуються як операції з мінімальним та помірним ризиком та продовжував працювати з негативно класифікованою заборгованістю різноманітними шляхами.

Незважаючи на складні наслідки фінансово-економічної кризи, ПАТ «Банк Форвард» продовжував здійснювати фінансування поточних потреб населення з використанням власної ресурсної бази Банку у вигляді депозитів фізичних осіб.

ПАТ «Банк Форвард» розробив власну методику оцінки кредитоспроможності, враховуючи особливості вітчизняної банківської системи та економіки України. Методика ґрунтується на кількісних та якісних показниках. Однією з основних проблем, з якими стикається ПАТ «Банк Форвард», є проблемні позички. Банк використовує внутрішні методи при роботі з ними, а саме реструктуризацію. Іншими проблемами є жорсткі регламентовані процедури процесу кредитування, тому не кожен клієнт банку може отримати позичку.

В даний час при здійсненні кредитування фізичних осіб ПАТ «Банк Форвард» стикається з досить великою кількістю проблем. Основними з них є:

- обмежена кількість кредитних продуктів, які пропонуються населенню;
- низька інформованість населення про можливості та умови надання кредитів;
- високий ризик неповернення кредиту окремими категоріями населення;
- інформаційна закритість системи нарахування платежів за користування кредитом.

Можливими варіантами вирішення цих проблем, на нашу думку, можуть бути:

- створення єдиного кредитного бюро з іншими банками, використання інформації Кредитного бюро, аналіз інформації по непогашених кредитах, створення соціального і психологічного портрета потенційного неплатника;
- комплексне проведення рекламної компанії в засобах масової інформації, розповсюдження інформаційних листків в підприємствах торгівлі і поштою;
- створення і публікація бюлетеня, в якому б детально і доступно описувалася діюча система кредитування в банку.

В результаті проведеного аналізу діяльності банку виявлені позитивні сторони системи кредитування фізичних осіб:

- різноманітний вибір кредитних програм за рівнем процентних ставок і способів погашення кредиту;
- можливість дострокового погашення без стягнення комісій у багатьох кредитних програмах;
- здійснення постійного розширення лінійки кредитних продуктів;
- преференції у вигляді зниження ставки для осіб, які мають зарплатні картки і для співробітників компаній-партнерів Банку.

Але існують і недоліки в системі кредитування фізичних осіб в банку:

- критерії до пакету документів, необхідних для оформлення кредитної заявки;
- недостатньо чітке відображення умов кредитування фізичних осіб в договорах кредитування;
- недостатній рівень забезпечення кредитів фізичних осіб;
- наявність простроченої заборгованості.

Для усунення недоліків в системі кредитування фізичних осіб пропонуються заходи щодо вдосконалення кредитування:

- співпраця з колекторськими агентствами задля стягнення простроченої заборгованості;
- скасування штрафів для позичальників з позитивною кредитною історією;
- чітке відображення умов, на яких здійснюється видача кредитів, в договорах кредитування;
- посилення критеріїв до пакету документів, необхідних для оформлення кредитної заявки;
- співпраця з кредитними брокерами для отримання додаткових доходів;
- впровадження нових цільових кредитних продуктів в сегменті споживчих кредитів і одночасна розробка нових депозитних

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Т. Проблеми оцінки кредитоспроможності позичальників в управлінні кредитним ризиком банку [Текст] // Світ фінансів. – 2012. – № 2. – С. 113-118.
2. Аржевітін С.М. Сутність та роль кредиту в сучасних умовах. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://irbis.kneu.kiev.ua:8080/bitstream/2010/361/1/Arzhevitin.pdf>.
3. Банківські операції: Підручник / [Мороз А.М., Савлук М.І., Пуховкіна М.Ф. та ін.]; за ред. А.М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2002. – 476 с.

4. Банківські операції: навч. посіб. / [В.І. Капран, М.С. Міщенко, О.К. Коваленко, С.І. Омельченко]; за ред. Капран В.І. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
5. Банківський сектор в Україні: минулі події та майбутні виклики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2011/PP_02_2011_ukr.pdf.
6. Белінська Я.В. Забезпечення фінансової стабільності України в умовах посткризової економіки [Текст] / Я.В. Белінська – К.: НІСД, 2011. – 38 с.
7. Бессараб Т.В. Проблемні питання визначення поняття «банківський кредит» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2010_4_4/300-305.pdf.
8. Бех М.С. Проблеми погашення кредитів в українських банках. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/18_9/143_Beh_18_9.pdf.
9. Бордюг В.В. Теоретичні основи оцінки кредитоспроможності позичальника банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/econ/2009_7/35.pdf.
10. Бородін Є.В. Основні напрямки аналізу кредитоспроможності клієнта банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_ENXXI_2011/Economics/6_85958.doc.htm.
11. Бондаренко Н.В. Сучасний стан кредитування комерційними банками фізичних осіб в Україні [Текст] // Збірник наукових праць УНУСВ. – 2014. – Вип.85. – С. 242-248.
12. Брітченко І.Г. Особливості використання скорингових систем у банківському кредитуванні фізичних осіб [Електронний ресурс] / І. Г. Брітченко, О. М. Момот // [Фінанси, облік і аудит](#). - 2011. - Вип. 17. - С. 31-37.
13. Васюренко О. Ефективність кредитування фізичних та юридичних осіб банками України: методологія аналізу стохастичних границь [Електронний ресурс] / О. Васюренко, В. Ляшенко, В. Подчесова // [Вісник Національного банку України](#). - 2014. - № 1. - С. 5-11.

14. Васильчак С.В. Економічна безпека банків та методи її забезпечення [Текст] // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – № 19. – С. 287-293.
15. Введение в сущность кредита [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bibliotekar.ru/biznes-36/34.htm>
16. Вергелюк В.В. Банківське кредитування економіки України у посткризовий період [Текст] // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби. – 2011. – № 1. – С. 101-109.
17. Гідулян А. Актуальні питання поліпшення методики оцінки кредитоспроможності позичальників банками України [Текст] // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 1. – С. 50-53.
18. Гнатів О. А., Котовська Р. Р. Роль кредиту для розвитку економіки України // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Фінансово-економічні системи: трансформація та євроінтеграції (Збірник наукових праць) / НАН України. Ін-т регіональних досліджень; Редкол.: Відп. ред. Є. І. Бойко. — Львів, 2016. — Вип. 1(63). — 505 с.
19. Говорушко Т.А. Сучасні проблеми кредитування клієнтів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Agroin/2011_1-3/GOVORUSHKO.pdf
20. Гриценко Л.Л. Комплексна експрес-методика оцінки кредитоспроможності [Текст] / Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, В.Л. Лиштван//Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №7. – С. 206–214.
21. Дзюблюк О. Сучасні аспекти розуміння сутності і ролі кредиту як економічної категорії [Текст] // Світ фінансів. – 2010. – № 1. – С. 7-15.
22. Дудинець Л.А. Аналіз форм і методів управління проблемними активами банку [Текст] //Економічні науки. – 2011. – № 8. – С. 150-161.
23. Дунас Н. Напрямки вдосконалення роботи банків України з проблемними активами в посткризовий період [Текст] /Н. Дунас, Л. Слобода// Вісник Національного банку України. – 2011. – №4. – С. 46–51.

24. Дядечко Л.М. Управління проблемними кредитами в банках України в умовах економічної кризи [Текст] // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2011. – № 3. – С. 240-245.
25. Євтух О. Кредит як соціально-економічне явище// Вісник НБУ. – 2006. - № 4. – С. 44-49.
26. Звітність (річна фінансова) ПАТ «Банк Форвард» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.forward-bank.com/ru>.
27. Закон «Про іпотеку» №898- IV від 05.06.2003 р. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/697-35>.
28. Закон «Про споживче кредитування» №1734- VIII від 15.11.2016 р. [Електроннийресурс].–Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19>.
29. Куртвелієва Д.Д. Сучасний стан кредитування фізичних осіб в Україні та шляхи його удосконалення [Електронний ресурс] / Д. Д. Куртвелієва. // [Ефективна економіка](#). - 2010. - № 6. – С.27-34.
30. Канаєв А. В. Історичне та логічне у теорії кредита: еволюція кредитного зобов'язання та його динамічна модель // Вісник СПУ. – 2013. – Сер. 5. – Вып. 1. – С. 21–33.
31. Карасьова З.М. Управління проблемними кредитами банку [Текст] // Наука й економіка. – 2010. – № 3. – С. 36-40.
32. Караченцева Т. Теории кредита и его функциональная роль в экономике // Банковский вестник. – 2006. – № 31. – С. 41–46.
33. Коблянська О.І. Фінансовий кредит як форма залученого капіталу: економічна сутність, процес отримання, погашення, оподаткування та відображення в обліку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2010_2/5_Kobul.pdf
34. Корольова-Казанська О. Методичний інструментарій оцінки кредитоспроможності підприємства [Текст] // Економічний аналіз. – 2009. – №5.– С. 240-244.

35. Крупка М. І., Євтух Л. Б. Теоретичні аспекти управління механізмом кредитування довгострокових програм розвитку економіки в Україні // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 43–57.
36. Купчинова О. Трансформація принципів банківського кредитування // Банківський вестник. – 2006. – № 10. – С. 18–24.
37. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: навч. посібник [Текст] / В.Д. Лагутін – К.: Знання, 2000. – 215 с.
38. Лосєва Т. Споживчий банківський кредит в Україні: ресурсне забезпечення та ефективність // Економічний аналіз. — 2011. — Випуск 8. Частина 1.— С.369-372.
39. Марцин В.С. Економічний зміст відносин у сучасній моделі банківського кредитування – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/Uproz/2010_12/u1012bu2.pdf.
40. Михайловська І. М., Ларіонова К. Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 432 с.
41. Мочерний С., Устенко О. Кредит і кредитні відносини в контексті економічної власності // Банківська справа. — 2000. — № 5. — С.3-6.
42. Наріжна Н.В. Методи мінімізації проблемної заборгованості банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201153/139-146.pdf>.
43. Операції комерційних банків: Підручник / [Коцовська Р.Р., Ричаківська В.І., Табачук Г.П. та ін.]; за ред. Р. Р. Коцовської. – [вид. 3-тє]. – К.: Алерта, 2003. – 500 с.
44. Орехова К.В. Кредитоспроможність позичальника: сутність та зміст [Текст] // Наука й економіка. – 2009. – № 4. – С. 127-129.
45. Осадчий І. Шляхи вдосконалення роботи з проблемними активами банків України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2011_1/30_03_03.pdf.

46. Основи банківської справи: навч. посіб. / [І.Ф. Прокопенко, В.І. Ганін, В.В. Соляр, С.І. Маслов]; за ред.. Прокопенко І.Ф. – К.:Центр навчальної літератури, 2005. – 410 с.
47. Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
48. Основні принципи кредитування. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://na.dn.ua/osnovni-pryncypy-kredytuvannya.html>.
49. Основні принципи організації кредитних відносин– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15410104/finansi/osnovni_printsiipi_organizatsiyi_kreditnih_vidnosin.
50. Павлишин О.П. Соціально-економічно природа та функції кредиту в господарській системі регіонального рівня. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/18_9/143_Pawlyszyn_18_9.pdf.
51. Пак Н.Т. Технології кредитування підприємницького сектору: зарубіжний досвід. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/20_7/153_Pak_20_7.pdf.
52. Пірог В.В. Зарубіжний досвід зниження ризиків кредитної діяльності та перспективи його застосування в банках України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2010_4/75.pdf.
53. Поздняков Є.М. Теоретичні і прикладні аспекти реструктуризації кредитної заборгованості. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://194.44.242.244/portal/Soc_Gum/Tiru/2010_30_1/Pozdnyak.pdf.
54. Принципи банківського кредитування – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrbanking.com/>.
55. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 07.12.2000 №2121–III / Офіційний сайт ВР України. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

56. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс]: затверджене постановою Правління Національного банку України від 30.06.2016, №351. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
57. Сидоренко В. Кредит: сутність, функції та форми прояву [Текст] // Світ фінансів. – 2009. – № 3. – С. 24-32.
58. Терещенко О. Нові підходи до оцінки кредитоспроможності позичальників [Текст] // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 1. – С. 26-30.
59. Чиж Н.М. Сучасний стан банківського кредитування в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekfor/2011_2/63.pdf
60. Черничко Т.В. Аналіз сучасного стану споживчого кредитування фізичних осіб в Україні [Електронний ресурс] / Т. В. Черничко, М. І. Гуз // [Економічний простір](#). - 2014. - № 81. - С. 147-156.
61. Шевалдіна В.Г. Підвищення ролі аналізу кредитоспроможності позичальників в сучасних умовах [Текст] // Фінанси, облік та аудит. – 2010. – № 16. – С. 184-194.
62. Шумелда В.М. Сучасні тенденції розвитку банківського кредитування фізичних осіб в Україні [Електронний ресурс] / В. М. Шумелда // [Актуальні проблеми економіки](#). - 2016. - № 8. - С. 310-316.